

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Ильнетская средняя общеобразовательная школа имени Микая (Герасимова М.С) Менделеевского муниципального района Республики Татарстан

Рассмотрено
на заседании
школы
педагогического совета
В.И)
протокол № от ____

«__»____2013г
«__»____2013г

Согласовано
замдиректора по УВР
_____(Савельева Э.А.)
«__»____2013

Утверждено
директор
(Вершинин
приказ № от

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по марийской литературе
для 3 класса
на 2013-2014 учебный год.

Программа разработана
Михайловой Светланой Тарасовной
учителем начальных классов
второй квалификационной категории

Кумшо класслан рабочий прграмме Марий литератур

- Марий йылме да литератур лудмаш дене примерный программе (1-4) С.Д.Дмитриев, А.М.Ефремов, Йошкар-Ола: Марий туныктыш институт, 2011;
- Элнет кыдалаш школын 2013-2014 ийын учебный программе негызеш чоналтын;
- Программе Дмитриев.С.Д Лудшаш книга учебниклан кельштарыме

Литератур лудмаш- тўналтыш школышто туныктымо тўн предмет кокла гыч иктыже. Шочмо марий йылмым нергелыме дене пырля тудо тунемшын шинчымашыжым ешара, уш-акылжым атыландараш полша да шўм-чон поянлыкшым арун есекмдара. Литератур лудмаш урокышто тунемшын пашаже сайын кая гын, моло предмет денат йоча нелылыкым шижащ ок тўнал.

Литератур лудмаш урокын эн серыпле кўкшытан *цельже*:ушан- шотан лудшым шуарен кушташ. Лудмо негызеш йоча тек шке шинчымашыжым умбакыже нўлтен шога.Чыла тышке шуаш теве мо полшышаш: кажне кечын сайынрак да сайынрак лудын шогымо, лудмо але колыштмо произведенийым умылымо йўн- влакым пален налме, могай ум книга лекмым эскерен шогымо да шке гыч ойыркалыме, луде кодшо кечыште каньысырлыкым шижме.

Литератур лудмаш урокын тўн сомьлжо тыгай лийшаш:

чын, икшырымын писын, умылен да сылнын лудаш туныкташ;
марий йылме ден калык ойпого да сылнымут нерген туналтыш шинчымашым пуаш;
шке кутырымым да ен ойлымым, тыгак книга йылмым кумылын эскераш тунемше-влаклан полшаш;
шочмо йылмын мут поянлыкшым, куатше ден ямжым умылаш да тудын дене моштен пайдаланаш туныкташ;
шочмо калыкын эртыме корныжо, культуржо, этический да эстетический поянлыкше дене палдараш тўналаш;
туныктышо дене пырля шочмо йылмын йыжынлажым лончылаш да тудын законлажым иктешлен кодаш;
ум да шукым пален налаш йоча-влакым кумыландаш;
пўсў уш-акылым вияндаш;
литературно чаткан ойлымо да возымо йылмым пойдарен да лывыртен шогаш;
сай, ушан книгаг умыр йолташыш савыраш полшаш;
эреак тыршен тунемаш кумыландаш;
пўртўс, айдеме да обществе нерген икшыве-влакын шинчымашыштым пойдараш;
урокусо жапым моштен, шот дене кучылташ туныкташ, пашам шкевуа ыштыме тўрлў йон дене палдараш;
йоча-влаклан творчески кушкашышт йўным ышташ;
икте-весым пагален, шыман мутланен мошташ кумыландаш;
сылнылыкым, моторлыкым умылен, шум-чон поянлыкым шукемден шогаш
шочмо йылме ден сылнымут гўч нўргў ен ушышыкыжо эн ушан да волгыдо шонымаш-влакым шындараш;
пайдале паша деч посна илен кертдыме, шочмо эл ден калыклан суапым конден кертше,ару шўм-чонан айдемым кушташ.

Тунемме планыште литератур лудмашын верже.

Россий Федерациысе тунемме тўнеж- влакынбазисный планышт дене келшышын литератур лудмашлан 3 классыште 34 тунемме арня лиеш.Литератур лудмаш урок арнялан иктат пеле эртаралтеш. Тунемме ий мучко 51шагат погынышаш

Ончыктымо цель- влакыш шуаш манын, теве могай каштала гўч вончаш кўлеш:
Личностный

лудмын кулешлыкшым умылаш туныкташ; вес предмет-влакым тунеммашым куштылемдаш; шуко да чын умылен лудаш тараташ; шкемым да туням умылымашым вияндаш; сылнымутан текстым

аклен мошташ; йодыш-влаклан вашмутым пуэн, шке шонымашым ойлен мошташ; йолташын каласкалымышым аклен мошташ.

- турло теме дене кылдалтше марий классик-влакын сылнымутан произведенийышт дене палдараш; пуртус нерген марий калыкын историйже, сай да осалым ойырен мошташ.

- сылнымутан литературы, искусствын ужашыж семын умылен мошташ тунемаш.

- шке семын лудаш кумыландаш, уш-акылжым пойдараш тунемаш.

- книга да научно-литературный литератур дене шке семын пашам ышташ тунемаш. туналтыш школым тунем пытарымек, йочан лудмо навикше да содержанияшым умылен моштымышжо, каласкален моштымышжо пенгыдемдалташ.

Метапредметный

- шкалан кулшо турло уверым муын мошташ тунемшаш;

- текстым ужаш-влаклан шеледен моштышаш, планым ыштышаш, сылнымут йоным муын моштышаш.

- шке шонымым умылтарен да каласкален моштышаш.

- калык коклаште шкем кучымо правилым кучылт моштышаш.

- тушкан да коктын пашам ышташ тунемшаш.

Предметный

сылнын да йонылыш деч посна лудаш тунемшаш, колыштмо да лудмо текстын содержанияшым умылаш, сылнымутан, научный текст-влак дене пашам ышташ тунемшаш.

шке семын кулеш литературым кучылташ; словарь, справочник, компьютер дене палаш тунемшаш.

йолташ дене кутырен мошташ, йылме нормым кучылташ тунемшаш.

лудмо произведений почеш герой, событий нерген ойлымашым чонен мошташ, текстын содержанияшым план почеш каласкален мошташ, текст-влакын каласкалыме, шонкалыме, радамыме улмыштым умылышаш.

почеламутым сылнын каласкалаш тунемшаш.

йолташ-влак, ача-ава, туныктышо ончылно радамылен кутырен мошташ тунемшаш.

кутырымаште плакатым, интернет материалым кучылтын мошташ тунемшаш.

Литератур лудмаш урокын лектышыже могай лийшаш.

Ушан- шотан айдемым шуарен куштымашым шотышко налаш гын, литератур лудмашурокушто тунемме негызеш теве мо рашемдалташ:

-сайын тунеммаште да шкем умбакыже вияндымаште лудмашын кугу полышыжым шижын шогыман;

-тўня илышым да шкем шке пален налаш манын, эре лудын шогаш кўлмым ушышто чарныде кучымаш;

-Марий Элысе, Российысе да вес элласе кугезына- влакын пўлеклыме уш- акыл поянлыкышт дене палыме лиймаш;

-«сылнымутан произведений сымыктышын посна ужашыже» манмым умылымаш;

-сылнымутым тичмашнек авалтымаш;

-сылнымутым уло шўм- чон дене умылаш тыршымаш;

-шке шонымым радамы дене почын пуымаш да ваш мутланыше енын уш погыжым пагалаш.

Урок деч посна моло годым литератур урокын лектышыже могай лийшаш:

-кўлеш шинчымашым пален налаш манын, тўрлў книга ден справочниклаште але Интернетыште келшыше материалым шкевуя кычалмаш;

-сылнымутан текстым лончылымо да умылтарыме годым логический ужаш- влаклан шеледымаш, планым чонымаш, сылнештарыме йөн – шамычым палемдымаш, шке шонымашым умылтарен да негызлен моштымаш;
-шке йырысе тўня дене ваш келшымаш кылым кучымо правил- лвак дене палыме лиймаш;
-обществыште пенгыдемдалтше шкем кучымо правил- влак дене палыме лиймаш;
-весе- шамыч дене вашкыл кучымо негыз- влакым палымаш, группышто, тўшка пашаште шкем кучен моштымаш.

Лудмашын саскаже тыгай лийиаш:

-сайын да умылен лудмаш кўкшытышкō шумаш;
-тўкнылде лудмашке куснымаш, колыштмо але лудмо текстым умылымо йөн- шамычым палымаш;
-шкем ушан- шотан, творческий шўлышан лудшылан шотлымаш;
-произведенийсе персонаж але событий нерген каласкалымаш сынан тыгай текстым шке гыч чонен моштымаш, план почешсодержанийжым шке гыч каласкалымаш, шонкалымаш да описаний йоршан повествовательный текстым чонымаш;
-Тунемме почеламутым наизусть каласкалымаш, тунемше, тыгак ача- ава да туныктышо- влак ончыко изирак увертарымаш да ойлымаш шомак дене лекшаш.

Литератур лудмаш да йылмым лывыртымаш(51 шагат)

Программын содержанияжже

Калык ойпого.(4ш) Марий да моло калык-влакын ойпогыпгг: йомак муро, тупгго, калыкмут, калык пале да мыскара.

Тыге ышташ ок йоро, а тыге лиеш да кулеш(2 ш) . Сайым да удам ойыркалаш полшышо сыгаан почеламут ден ойлымаш-влак. Иоча- влакын тунеммаштыпгг, ваш-ваш келшымаштыпгг, пайдале тушка У паша ыптышаштышт, икте-весе-влакын полшымапггтыпгг сайым да удам ончыктымаш.

Пуртус муро.Кенеж да шыже(8 ш). Идалык жап, шочмо пуртус, кувдемыштына аш- ныем волык да илыше янлык-влак нерген почеламут, ойлымаш, статья-влак

Элем пелен. Марий Элын илышыже(5 ш) гыч странице-влак. Марий кундемын ошкылжо, пашам йоратыше калыкше; лумло ен-влак нерген почеламут, ойлымаш да статья-влая.

Паша - илыш негыз. (5ш)Кугыен-влакын пашапгг, турло профес- сийышгг, икшыве-влакын вий шутымо пашакишушнымашышт нерген сылнымут.

Пўртўс муро.Юзо теле.(5ш). Сылне шошо шыргыжал.(4ш)

Идалык жап, шочмо пуртус, кувдемыштына ашныме волык да илыше янлык-влак нерген почеламут, ойлымаш, статья-влак

Марий калык-пайрем-влак (4ш) Шорыкйол (рошто), ўярня, агавайрем, сўрем да марий калыкын моло пайремже нерген почеламут, ойлымаш да статья-влак. Пайремыште мурымо муро-влак.

Пошкудо калык-влак.(4ш) Руш, татар, чуваш да башкир калык- влакын сылнымутышт. Нине калык-шамычин писатель ден поэтыпггын мурсаскашт. Калык коклаште келшен илымашын жугу юй улмыжым ончыктымаш.

Аваем, аваем. (4ш) Ныжыл кумылан верч тыршымышт да тургыжланымыпгг нерген почеламут, ойлымаш ден калыкмут-влак. Ешыште да пашапгге тыршыгае удырамашлан полеклыме моктеммут.

Тыныс лийже тунямбалне.(4ш) Армий, кугу сар годым фронтышто, тылыште калык-влакын патырлыкым ончыктымашт, кызытсе жапыште тыныслык верч шогымаш нерген сылнымут

Лумло марий писатель-влак(1ш). М.Шкетан, Шабдар Осьыш, К.Беляевын, М.Казаков ден Осмин Йыванын сылнымут аршапшшт.

Внеклассный лудмаш. Внеклассный лудмаш урокышто «Ший онтыр» (В.Б. Исенеков ден М.Г. Леонтьева ямдыленыт) книга кучылталтеш. Адакше у гыч лекше книга-влак дене палдарыман да шке гыч лудаш кумылаигдыман.

Тунемме ий мучашге йоча мом палышаш да ыштен моштышаш

Палыдыме текстш ик минут жапыште икымше пелий мучапгге 55-60 мутым лудын И/ктышаш. кокымшо пелийыпгге - 60-70 шо- макым;

лудмо годым Илнылык верч тыршышаш: логический паузым, Ударенийым да интсКацийым эскерышаш;

текстын содержанийжым тичмашын але ойыркален каласка- лышаш;

геройым суретлен сшчыктышо мут ден ойсавыртыш-влакым палемдышаш;

- лудмо текст почеш планым чонышаш да содержанийым

кучыкын каласкален пуышаш;

лудмо почеш шке шсашым пентыдемдаш манын, текст ужашым лудын оичыктыппаш;

сылнымутысо геройын образшым лончылаш тувгалшаш: пер- ^нажым автор могайым сурстлен, геройын илышыж гыч мо пале, персонаж могай, пашаштыже, шонымапггыже да йылмып

Календарно- тематический планирований

№ п/п	Урокын темыже	Шагат	Урокышто эртарыме паша	План	Факт
	Калык ойпого(4 ш)				
1	Марий калык муро-влак			7 .09.13	
2	Калыкмут. Тушто ~ влак	1	Шке гыч йомакым каласаш	9 .09	
3	Каза, тага да пырыс Иуксо удыр (йомак)	1	Йомакын тун шонымашыжым(поро паша осалы м сена)йоча-влаклан умылтараш,ннуным сайын лудаш да сылнын каласкалаш туныкташ,калык палым шарналташ,лудыш- влакым ,йукын лудмаш сылнын,шке гыч йомакым Мыскарам шонен каласымаш .туштын вашмутшым ончыч шке кычал ончыкташ, Йомакым сурет почеш ,план почеш каласкалаш тунемаш,лудмо годым йонылышым торлатен мошташ,	14 09	
4	Алёнушка акаже ден Иванушка Шолбыжо Иошкар упш. Шарль Перро (йомак)	1		16.09	

	Тыге ышташ ок йоро, а тыге лиеш да кулеш(2ш)				
5	Могай лийман да могай лийман огыл? Канде лышташ.	1	енлан поро пашам ышташ кулмо нерген шонкалаш тараташ пайдале	21.09	
	Н.Носов, Кияр Кок койыш. Р.Петрова	1	насекомый- влак нерген шинчымашыштым	23.09.	
6	Ойгыш логалше мукш	1	шараш,почеламутым роль дене лудмаш,лудмо произведенийла гыч	28.09	
	Пуртус муро. Кенеж да шыже(2(ш) 1				
7	«Кенеж кечын» И. Осмин «Шыже чия» Д.Исламов	1	герой=влакын могай койыш-шоктышышт ончыкташ,шке вашмутым пумым терген мошташ	30.09	
8	И.Васильев"Эныж погымо годым"	1	Йоча-влакын кенеж	5.10	
9	М.-Азмекей"Шыже"Чик — чирик (йомак)	1	нерген шарнымаштым иктешлымаш,кенежын	7.10	
10	М.Емельянов «Чеверын, кенеж»	1	моторлыкшым ончыкташ кучылтмо сылне	12.10	
11	Чавайн « Сентябрь»	1	ойсавыртыш-влак дене	14.10	
12	Из и шоншо. М.Колосов	1	палдараш,чын лудмо	19.10	
13	Меран, Кудыр, Маска да Иушто Кугыза, В'. Бианки	1	навыкым вияндаш.сурет почеш изи ойламашым шонаш,Пуртус	21.10	
14	Калыкын Эскермыж гыч		вашталтышым суретлен ончыкташ,мут поянлыкым вийжым шижаш туныкташ,почеламутым сылнын лудашда шке шонымашыштым почын пуаш ,чын писын да умлен лыумо шотышто пашам умбакыже ышташ	26.10	
	Элем пелен(5)				
15	Марий Эл Республикын Гимнже Курымеш йоратена. И.Осмин	1	Элын куатшым да поянлыкшым ешараш полшаш кумылым	28.10	
16	Б.Данилов «Вуетым саве». «Мемнан ялна»	1	тарваташ,йоча-влакын йылмыштым	2.11	
17	Шочмо мланде. С.Вишневский Шочмо йылме. М.Майн	1	лывырташ,сурет почеш изи ойлымашым возымаш	11.11	
18	Кинде шултыш. Ы.анхимкова	1	Почеламутышто танастарымаш ойым мумаш, пуртусым эскерен	18.11	
19	В.Сави «Кенеж йуд» «Сылне пуртус лонгаште»	1	моштымаш,почеламутым наизусть тунемаш,кушкыл нерген туштым кычалаш да икте весылан каласкалымаш	25.11	

	Паша - илыш негыз(5)			
20	Паша. В.Сави Мемнан пашана. М.Казаков	1	калыклан пайдале почеламутым лудмо да	2.12
21	Шуклан - сливым.(Болгар калык йомак)	1	лончылмо негызеш йочам ончыкылык профессий	9.12
22	Иого Япык. М.Емельянов 'Пиал.(Йомак)	1	нерген шонкалаш тараташ,,Паша-илыш негыз	16.12
23	Чогыт. А. Седугин	1	ше шонымашым умылттараш,сайын	23.12
24	Пашам кузе ыштен улыда.В.Осеева Паша чоным куандара.Л.Воронкова	1	тунемаш.да монгышто вий пашам кумылын ышташ тараташ, енлан поро пашам ышташ кулмо нерген шонкалаш тараташ Йомакым лудмо почеш шучко- влак нерген шинчымашыштым шараш,почеламутым роль дене лудмаш,лудмо произведенийла гыч герой=влакын могай койыш- шоктышышт ончыкташ,шке вашмутым пумым терген мошташ, пьесе гыч ужашым модын ончыкташ.паша нерген калыкмут-влак дене умбакыже палдараш	11.01
	Пуртус муро Юзо теле(5)			
25	Первый лум, Дим. Орай Ю.Чавайн «Теле»	1	теле пуртусын моторлыкшым поэт ден писатель-влакын	13.01
26	В.Даль «Икияш кугыза» Ю.Чавайн»Декабрь»	1	ончыктымышт дене палдараш,теле толмылан йывыртымым ончыктен	20.01
27	Иоратем мый сылне телым. А.Фёдоров	1	сылнын лудаш кумыландаш, теле нерген калыкын	27.01
28	Водыр - уста ёчызе. И.Васильев	1	эскермыж гыч мом палаш лиеш,монгышто возен толаш,теле нерген туштым чумыраш,калык мутым погаш ,ужаш-влаклан вуймутым пуаш	3.02
29	Кайык у стел. А.Ягельдин Шудышырчык ден Кутко.(Басне) И.Крылов	1		10.02
	Марий калык пайрем-влак(5 шагат)			
30	Кажне марий портышто. пайрем-влак	1	ойлымаш лудмо почеш сценкым модын	17.02
31	Уярня. Уярня муро- влак	1	ончыктымаш,муро	24.02

	' Марийын пайремже. Агавайрем.		шомаклаште могай поро кумыл шижалтеш,мурышто		
32	Семык пайрем	1	кучылто танастарымаш-	3.03	
33	Иошкар Пеледыш пайрем. М.Шкетан	1	влакым муаш,марий калыкын эртарыме	10.03	
34	⁴ Сурем. Сурем муро - влак	1	пайремже-влак палаш,лудмо текст-влакын авторыштым ушештаращ.пайрем –влак кузе эртаралтыт кучыкын каласкалаш	17.03	
	Аваем, аваем!(4ш)				
35	Ава. А.Букетов Авамлан. С.Николаев	1	Аван чапле пашаж нерген кугешныме шижмашым да нуным пагалаш кымыландаш	24.03	
36	Куку. (Ненец калык йомак)	1	почеламутышто поэт кузе	5.04	
37	Марий ден маска. (Руш калык йомак) Эрге- влак. В.Осеева а	1	ончыкта почеламутын выймутшым кузе умлаш.,лудмо почеш мо нерген каласен	7.04	
38	Эн шерге мут. М.Емельянов		мошташ,танастарымашым текстыште муыш мошташ,п очеламутым наизусть тунемаш чын умлен сылнын лудаш да текст дене пашам ышташ умбакыже тунемшаш,лудмо почеламутым.йомакым,ойлы машым лудмо почеш йодышлан вашмутым верешташ,суретым рашемдаш	12.04	
	Сылне шошо шыргыжале(4ш)				
39	Шошо кече шырата.Иыван Кыр ля	1	умлен сылнын лудаш да текст дене пашам ышташ	14.04	
40	Шырчыкна. В.Колумб	1	умбакыже тунемшаш,лудмо	19.04	
41	108 минут мланде деч ордыжто. Марий ден маска	1	почеламутым.йомакым,ойлы машым лудмо почеш йодышлан вашмутым	21.04	
42	Сеныме кече. В.Дмитриев	1	верешташ, Произведенийын идейжым палаш,образшым аклен мошташ текстым посна ужашлан шеледаш,шошо пуртусым шымлен шогаш,первый толшо кайыкпервый пеледше пеледыш_влакым эскераш тараташ.диалоган текстым чын лудаш туныкташ ,почеламутлан могай	26.04	

			суретым ышташ лиеш,шонен ямдылаш		
	Пошкудо калык- влак(4шагат)				
43	Шумбел Марий кундем. Г.Ладонщиков	1	Куштылго да неле паша уке,тугай паша	28.04	
44	Пучымыш. Н.Носов Поянлык. М.Колосов	1	сай,кудыжо шканет келша да калыклан пайдале	3.05	
45	Юл воктене шонымаш. Мый улам Иошкар - Оланне	1	почеламутым лудмо да лончылмо негызеш йочам ончыкылык профессий нерген шонкалаш	5.05	
46	Шошо. М.Джалиль. Ийван Кыр ля. С.Шакир Изака - шолякла келшымаш Х.Карим	1	тараташ,,Паша-илыш негыз ше шонымашым умылташ,сайын тунемаш.да монгышто вий пашам кумылын ышташ тараташ, енлан поро пашам ышташ кулмо нерген шонкалаш тараташ Йомакым лудмо почеш шучко- влак нерген шинчымашыштым шараш,почеламутым роль дене лудмаш,лудмо произведенийла гыч герой=влакын могай койыш- шоктышышт ончыкташ,шке вашмутым пумым терген мошташ, пьесе гыч ужашым модын ончыкташ.паша нерген калыкмут-влак дене умбакыже палдараш	10.05	
	Тыяыс лийже тунямбалне(4ш)				
47	Курымешлан чапнаже кодеш. Б.Данилов	1	почеламутым лудын,лончылен,армийна дене кугешныме шижмашым лукташ,Сарыште марий калыкын подвигыже ончыкташ.нунын	12.05	
48	Партизанка Ольга Тихомирова. А.Бик Лёня Голиков. Ю.Корольков	1	герой_влакын луддымылыкым ончыктымыштым	17.05	
49	Удырын патырлык'ше. Г.Набатов	1	шарналташ,почеламутым лудмо	19.05	
50	Кум эрге. К.Курашкевич. Гы мыс лийже тунямбалне	1	почеш.шонымашыштым посна произведенийнегызеш пенгыдемдаш, ойлымашым лудмо почеш йодышлан вашмутым верешташ келшы	24.05	
	Лумло марий писатель-влак(1ш)				
51	М.Шкетан. Якшывай. Шабдар Осып. Кече, сай	1	лудмо ойлымаш гыч шкан келшыше	26.05	

	юж, яндар вуд		ойсавыртышым поснак кельштарен лудын ончыктымаш Почеламутышто танастарымаш ойым мумаш, .наизусть тунемаш,почеламутышто пуртус сурет да айдеме илыш кузе иканаште йыгыре ончыкталтын каласаш		

Тунемше- влакын шинчымаштым аклыме норма-влак

«5» отметке шындалтеш

Тунемше лудмымыжым умыла, йукум .мутым раш ойла, мутышто буква ден слогым ок вашталтыл, верышт дене ок алмаштыл. слог дене чын, икшырымын лудеш, варарак мутым тичмашын лудмашке кусна, Текстым сылнын лудеш, логический ударений ден паузым штенмошта Туныктышын йодмыжлан вашмутым текстыште чын мун мошта, сюжетан ойлымашын содержанияйым, йомакым, тексысе сурет нерген радам дене каласкален кертеш

«4» отметке шындалтеш:

Тунемше лудмымыжым умыла Текстым чын каласкала, туныктышын йодмыжлан вашмутым пуа, но йонылышым шта да шкежак торлата але туныктышо изиш полша Мом лудмын чын умыла .но раш каласен ок мошто Почеламутым наизусть пала, но коклан йонылыш лиеш, шкежак куштылгын торлата

«3» отметке шындалтеш:

Тунемше мо лудмымыжым туныктышын йодмыж почеш умылен налеш, лудмыж годым 3-5 йонылышым кода. алмашта. мут ден предложений ден предложений коклаште паузым Почеламутым наизусть пала, но сайын ок пале, ик йук дене лудеш

"2" отметке шындалтеш:

тунемше йукум вашталтыде слог дене лудеш,
6 йонылыш деч шуко шта, лудмыжым йонылыш каласкала, тын шонымыжым каласен огег керт, текстым ужашлан йодыш почешат шеледен ок мошто
Почеламутым наизусть турыс каласен ок керт
ок керт

Литература:

- 1.С.Д.Дмитриев Лудшаш книга 3-шо класслан учебник, Йошкар-Ола,Марий книга савыктыш 2006
- 2 Марий йылме да литератур лудмаш дене примерный программе.(1-4)
С.Д.Дмитриев, А.М. Ефремов, Йошкар-Ола: Марий туныктыш институт, 2011
- 3 С.Д.Дмитриев Шочмо йылмым туныктымаш.Туналтыш класслаште марий йылмым туныктышо методике Издательский дом Йошкар-Ола,2005